

ISSN:1306-3111

e-Journal of New World Sciences Academy
2010, Volume: 5, Number: 2, Article Number:D0012

FINE ARTS

Received: August 2009

Accepted: March 2010

Series : 5A

ISSN : 1308-7290

© 2010 www.newwsa.com

Alaattin Canbay

Yuzuncu Yil University

acanbay@gmail.com

Van-Turkey

**ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN MÜZİKAL PROFİLİ; YÜZÜNCÜ YIL ÜNİVERSİTESİ
ÖRNEĞİ**

ÖZET

Bu araştırmada; üniversite öğrencilerinin sanat olgusuna yaklaşımları, yaşamlarında müziğin yeri ve müziğe bakış açıları, konu ile ilgili değerlendirmeleri ve genel kapsamlı müzik profilleri incelenmiştir. Araştırmada veriler, araştırmacı tarafından hazırlanan "yarı yapılandırılmış görüşme formu" ile toplanmış, elde edilen veriler içinde araştırmacının da bulunduğu uzman bir grup tarafından içerik analizi ile değerlendirilmiştir. Elde edilen bulgular sonucunda, müziğin üniversite öğrencilerinin yaşamlarında "çok önemli" bir yeri olduğu, planlı bir şekilde uygulanabilecek program ve projelerle öğrencilerin başarılarının artması ile birlikte, sosyal ve kültürel yaşamlarının olumlu yönde etkilenebileceği sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca, lisans eğitimi düzeyindeki öğrencilerin ağırlıklı olarak tercih ettikleri müzik türleri, müzikal-sanatsal gelişim yönündeki beklenti ve görüşleri, ulusal kültür sanat politikalarına yaklaşım ve önerileri de araştırmada elde edilen diğer önemli sonuçlar arasındadır.

Anahtar Kelimeler: Müzik, Müzikal Profil, Üniversite Öğrencileri, Van, Yüzüncü Yıl Üniversitesi

**MUSICAL PROFILE OF UNIVERSITY STUDENTS; SAMPLE OF YÜZÜNCÜ YIL
UNIVERSITY**

ABSTRACT

In this study, university student's; approach towards art, the place of music in their life and their way of looking into music, their evaluations about the issue and their overall music profile is investigated. The data set in the study is collected through semi-structured interview form prepared by the researcher, and the data obtained is evaluated by the help of content analysis performed by the group of experts including the researcher. Based on the findings obtained, it is concluded that; music has an "important place" in the life of university students and it is possible for their success to increase together with a positive effect on their social and cultural life by the help of programme and projects that are applied regularly. Besides, other important findings in the research are; music genres that are mainly preferred by undergraduate students, their expectations and comments about musical-artistic development and their attitude towards national culture and art policies and their recommendations about the issue.

Keywords: Music, Musical Profile, University Student, Van, Yuzuncu Yil University

1. GİRİŞ (INTRODUCTION)

Yaşam boyu devam ettiği düşünülen sosyalleşme sürecinin en önemli aşamalarından biri üniversitelerde gerçekleştirilir. Eğitim-öğretimin yanında sosyal ve kültürel etkinliklerle bireylerin yaşamına katkı sağlayan üniversiteler toplumsal gelişime öncülük eden kurumların başında gelmektedir. Bireylerin kişilik gelişimlerinin büyük ölçüde biçimlendiği, yetişkinlik modelinin kurulduğu bir geçiş dönemi olarak görülen üniversiteler toplumların gelişmesinde önemli rol oynamaktadır. Aynı zamanda üniversiteler, toplumsal ve bireysel yaşam kalitesini iyileştirmek için bilimsel ve teknik bilgi ile mesleki becerileri sağlayan dinamik bir kurum olarak toplumsal katmanlar arasında geçiş sağlamaktadır (Scott, 2002).

Üniversite öğrencisi toplumsal kimlik edinme sürecini yaşayan ve toplumsal rolü belirlenme aşamasında olan kişi, gençlik dönemi ise genellikle insanın en dinamik, romantik, cesur ya da korkusuz ve ütopyik olduğu dönem olarak görülmektedir. Bu dönem, bocalama içinde geçen, fırtınalı bir dönemdir (Tuncay, 2000). Öğrencinin eğitim görmekte olduğu üniversitenin akademik ve bilimsel bakış açıları ile sosyo-kültürel öncelikleri öğrencilerin üniversite ile olan bağlarının güçlenmesinde önemli bir etkiye sahiptir. Üniversiteye duyulan güven ve bağlılık öğrencinin motivasyonunun arttırılabileceği gibi özgüvenine de katkı sağlayabilir.

Müziğin canlılar üzerindeki olumlu etkileri sayılamayacak kadar çoktur. Bir enstrüman çalmanın ya da okuldaki bir müzik programına katılmanın; öğrenme, güdülenme veya davranış üzerinde geniş çaplı olumlu etkileri olduğu görülmüştür (Campbell, 2002:217). Ayrıca müziğin, zekayı ve dil yeteneğini geliştirdiği, tedavi edici etkisi vb. birçok yararı olduğu bilinmektedir. Bilim insanları ve düşünürlerin konuya yaklaşımlarındaki duyarlılık bunun en açık ifadesidir. Klasik Çin metni "Konfüçyüs'ün Bilgeliği"nin bir bölümünü oluşturan "Liki"de beyan edildiği gibi; "Üstün insan, insan doğasının yeniden keşfedilmesi yoluyla insan kalbinde ahenk yaratmaya uğraşır ve insan kültürünün mükemmelleştirilmesinde bir vasıta olarak müziğin derecesini yükseltmeye çalışır. Böyle müzik yaygınlaştığı ve kişilerin zihinleri doğru ideallere ve gayelere yöneltildiği zaman, büyük bir milletin ortaya çıkışını görebiliriz (Özerdim, 1998: 39)" denilmektedir. Yüzyıllar sonra büyük bir milletin ortaya çıkışındaki en büyük öneme sahip devlet adamı Atatürk' de 1934 yılında TBMM'nin açılış konuşmasında; "Sanatlar içinde en çabuk geliştirilmesi gereken müziktir; çünkü bir ulusun değişiminde gösterge müzikteki değişikliği anlayabilmesi, kavrayabilmesidir (Akt. Saygun, 1987:33)" diyerek, müzik, ve müzik eğitimi alanında önemli adımlar atılmasına önderlik etmiş, genç Türkiye Cumhuriyetinin kültürel gelişiminin önemli bir basamağını müziğin oluşturması yönünde gayret göstermiştir.

Doğu Anadolu Bölgesinin Yüksek öğretimde önemli eğitim kurumlarından biri olduğu düşünülen Yüzüncü Yıl Üniversitesi; Atatürk'ün 1 Kasım 1937'de Türkiye Büyük Millet Meclisini açış nutkunda, "Doğu bölgesi için Van Gölü sahillerinin en güzel bir yerinde ilkokulu ve nihayet üniversitesi ile modern bir kültür şehri oluşturmak yolunda şimdiden faaliyete geçilmelidir" sözlerinden yaklaşık 45 yıl sonra, Bakanlar Kurulunun 20 Temmuz 1982 tarih ve 41 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamesi ile kurulmuştur. Van Gölü kıyısında şehir merkezine 15 km uzaklıkta Van Zeve yerleşkesinde bulunan Yüzüncü Yıl Üniversitesi, 2009-2010 öğretim yılı itibarıyla 1407 akademik personeli ve 15331 öğrencisi ve 11 Fakülte, 13 Yüksekokul, 3 Enstitü, 12 Uygulama ve Araştırma Merkezi ile eğitim-öğretime devam etmektedir.

Bu çalışmanın amacı; Yüzüncü Yıl Üniversitesi örneğinde 2009-2010 Eğitim ve Öğretim yılı içinde üniversitede eğitim görmekte olan Lisans ve Ön Lisans öğrencilerinin "Müzik" hakkındaki görüş ve

düşüncelerini saptamak, bu konudaki beğeni ve beklentileri ile ilgili yargıları belirlemektir. Çalışma sonuçlarının ilgili birim ve uzmanlarla paylaşılarak üniversite öğrencilerinin sosyo-kültürel ve müzikal yaşamlarına katkı sağlayabilecek önerilerin geliştirilmesi ve sunulması çalışmanın diğer bir amacını oluşturmaktadır.

2. ÇALIŞMANIN ÖNEMİ (RESEARCH SIGNIFICANCE)

Ulusal eğitim-kültür-sanat politikaları ile müziğin kurumsal yaşamdaki öneminin artması, her olanda olduğu gibi üniversite öğrencilerinin yaşamlarında da olumlu etkiler sağlayabileceği düşünülmektedir. Meslek tercihleri ne olursa olsun, bireylerin müzikle aktif veya pasif olarak ilgilenmeleri kendilerine olduğu kadar çevrelerine de olumlu etkiler sağlayabilir. Yaşamında müziği seven ve ilgilenen; bir memurun, idarecinin, şoförün vb. gibi tüm meslek gruplarının müziğe olan bakış açıları çevreye olumlu etkiler olarak yansiyacaktır. Bireyi meslek yaşamına hazırlamada genellikle son eğitim kurumu olarak kabul edilen üniversitelerde sağlanabilecek müzik eğitimi veya etkinliklerinin sunulduğu sanatsal ortamlar, sözü edilen yararların toplum yaşamına yansıtılmasında önemli işlevler üstlenmektedir. Bu türlü çalışmaların yapılabilmesi, kuşkusuz üniversitelerdeki öğrencilerin müziği nasıl algıladıkları, ne derecede önemsedikleri ve/veya yaşamlarındaki öneminin tespit edilmesine bağlıdır. Bilimsel araştırmalar sonucunda değerlendirilebilecek çalışmalarla bu doğrultuda doğru adımlar atılması ve projeler geliştirilmesi mümkün olabilir. Bu sayede üniversite gençliği genel olarak sanatsal özelde ise müzikal bir çevrenin hazzını yaşayarak, eğitim yaşamına ve gelecek mesleki-sosyal yaşamına bir renk katabilecektir. Üniversite öğrencilerinin, gelecek yaşamlarında olgu ve olaylara eleştirel bir bakış açısıyla yaklaşmaları, yaşamlarının her alanını estetik değerlendirme ile sürdürmeleri ve meslek yaşamlarında içinde buldukları koşullar ne olursa olsun sanatsever duyarlılıkla davranmaları birey yaşamı ve toplumsal gelişim açısından oldukça önemlidir.

Bir toplumun ilerlemesinde en önemli etkenlerden biri bilim, felsefe ve sanatın aralarındaki etkileşimdir. Böyle bir etkileşimin gerçekleşebilmesi, özgür düşünme ortamında düşünmeye ve yaratıcılığa açık bilim adamları, bilime ve sanata açık düşünürler, araştırmayı ve düşünmeyi bilen sanatçıların yetişmesine bağlıdır. Ekonomik gönenç, teknolojik gelişim ve başarının kazançla ölçüldüğü bir yaşam anlayışının toplum ideali haline gelmesi, eğitim sistemlerinde sanat duyarlılığı olan bireylerin yetiştirilmesini güçleştirmiş, sanatın toplumsal yaşamdaki işlevinin göz ardı edilmesinin beğeni düzeylerinin yozlaşmasına neden olduğu düşüncesi ağırlık kazanmaya başlamıştır. Şehirlerin hızla gelişmesinin yanında kentsel yapıların estetik anlayıştan yoksun bir şekilde çoğalması veya eğitim metod ve teknolojik olanaklara karşın kültürel-sanatsal anlamda "kitch" ürünlerin genel beğeni düzeyini yansıtması bunun en açık örnekleri olarak gösterilebilir (İpşiroğu, 1998:7). Bu tür olumsuzlukların giderilmesi ve öğrencilerin eğitim yaşamlarının paralelinde sanatsal olarak gelişimlerinin sağlanabilmesi için, bilimsel çalışmaların yapılması sonucunda oluşturulabilecek etkinlik ve projelerle sosyal yaşama yeni bir boyut kazandırılabilmesinin önemli olduğu düşünülmektedir. Buna bağlı olarak Üniversite öğrencilerinin sosyal-kültürel yaşamlarının müzikal boyutunu inceleyen çeşitli araştırmalarda (Odabaş ve diğ. 2009, Yaylalı ve diğ. 2006; Yılmaz ve Kaplancioğlu, 2007; Süzer, 1997; Şahin ve diğ. 2004; Fırat ve diğ. 2004; Bay ve diğ. 2005), öğrencilerin müziğe duydukları ilginin oldukça yüksek olduğu ve sosyal yaşamlarının önemli bir boyutunu oluşturduğu görülmektedir.

3. DENEYSSEL YÖNTEM (EXPERIMENTAL METHOD)

Araştırmada çalışılan durum Yüzüncü Yıl Üniversitesi örneğinde "Üniversite Öğrencilerinin Müzikal Profili" olarak ele alınmış ve "görüşme" yöntemi kullanılmıştır. Bu yöntem sosyal bilimlerde en sık kullanılan araştırma yöntemlerinden biridir. Görüşme (interview) tekniği, bir konu hakkında, ilgili kişi(ler)den hazırlanan sorular çerçevesinde bilgi almaktır. Bu kişilerin kaç kişi ve konuların neler olacağı, araştırma konusuna, amaca bağlıdır ve diğer araştırma teknikleri içerisinde araştırmacıya ve görüşme yapılan kişiye esneklik, derinlik sağlayan bir gözlem tekniğidir (Aziz, 1994: 84). Nitel araştırmalarda görüşme iki amaçla kullanılmaktadır. İlk olarak görüşme, veri toplamak için başat bir yöntem olabilir, ikinci olarak da gözlem, doküman analizi ya da diğer teknikler ile birlikte kullanılabilir (Bogdan ve Biklen, 1998:94). "Derinlemesine görüşme, nitel araştırmaların ayırt edici bir özelliğidir. Görüşme, katılımcıların dünyaya bakış açılarını anlamak için gereklidir" (Rossman ve Rallis, 2003: 180). Görüşme yoluyla deneyimler, tutumlar, düşünceler, niyetler yorumlar, zihinsel algılar ve tepkiler gibi gözlenemeyen unsurlar anlaşılmasına çalışılmaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2005).

Bu araştırma kapsamındaki "yapılandırılmış görüşme" 2009-2010 Eğitim-Öğretim yılında Yüzüncü Yıl Üniversitesinde lisans eğitimi görmekte olan öğrencilerin "Müzik" hakkındaki genel görüşlerini tespit etmek amacıyla hazırlanmıştır. Görüşme; öğrencilerin müziğe ilişkin görüş ve düşüncelerinin yanında; müziği algılama biçimlerini, bu konudaki beğeni ve beklentilerini, üniversitenin ilgili birimlerinin öğrencilerin genelinin müzikal yaşamlarına yönelik çalışma ve planlamalarının öğrenciler üzerindeki yansımalarını ve bu konuda öğrencilerin yargı ve düşüncelerini almaya yöneliktir. Bu amaçla araştırma için belirlenen problemlere ilişkin soruların yer aldığı "Görüşme Formu" oluşturulmuştur. 10 soru ve ayrıca öğrencilerin ek olarak belirtmek isteyebilecekleri görüşlerini almaya yönelik "ek görüş ve düşünceler" kısmından oluşan 11 soruluk form, üniversitenin "Müzik Eğitimi Anabilim Dalı" dışındaki Fakülte ve Yüksek Okullarda eğitim görmekte olan öğrencilere "random (tesadüfi örneklem)" yöntemiyle uygulanmıştır.

Görüşme sorularının hazırlık aşamasında ilgili kaynaklar incelenerek temalar belirlenmiş, alan uzmanlarının görüşleri alınarak kapsam geçerliliği sağlanmış ve görüşme formu yeniden yapılandırılmıştır. Bununla birlikte her bir sorunun veri setine derinlemesine ulaşmayı sağlayacak biçimde açık uçlu olmasına, farklı bireyler için farklı anlamlar taşımamasına özen gösterilmiş, yapılandırılan görüşme formu pilot uygulamadan sonra belirlenen örneklem grubuna uygulanmıştır. Görüşme işlemleri öğrencilerin çalışma koşulları ve ders programları dikkate alınarak özellikle gün sonunda ders saatleri sonrası dinlenme saatlerinde yapılmaya çalışılmıştır. Soruların bitiminde, görüşülen kişinin diğer düşünceleri de alınarak konu ile ilgili ayrıntılar saptanmaya çalışılmıştır. Örneklem grubunda koşulları uygun ve gönüllü olan 150 öğrenci ile ortalama 15-30 dakika süren görüşmeler önceden hazırlanan formlara kaydedilmiş ve daha sonra değerlendirilerek elde edilen verilerin analizi ve yorumlanması yapılmıştır. Yapılan görüşmelerde öğrencilerin içten ve samimi davranışları ve araştırma konusuna olan ilgileri çalışmaya önemli ölçüde katkı sağlamıştır.

Araştırmacı, çalışmanın veri toplama aracı olarak "Görüşme Formu" nun hazırlanmasında, geliştirilmesinde, uygulanmasında ve çözümlenmesinde nesnel tutum ve davranışlar sergilemeye çalışmış; ortama yönelik verileri elde ederken yanlı davranmamaya özen göstermiştir. Buna rağmen araştırmacı nitel araştırmada araştırmacının

da bir veri kaynağı olduğunu düşünerek, kendi öznel algılarını nesnel bir açıklıkla araştırma raporuna yansıtmaya çalışmıştır. Bu durum, araştırmacının tüm süreçlerdeki rolü ayrıntılı bir biçimde tanımlandığında sorun olarak görülmemiş; üstelik geçerliği ve güvenilirliği arttıran bir etmen olarak değerlendirilmiştir.

Bilimsel veya toplumsal amaçlı, istatistiksel verilerin bulunduğu her araştırmada elde edilen düzensiz ve kaba verilerin sınıflandırılarak işlenmesi araştırma tekniklerinin genel kurallarından biridir (Aziz, 1994:141). Ulaşılan veri setinin analizi sürecine başlamadan önce, nitel veri setinin nasıl analiz edilebileceği ilgili alanyazın incelenmiştir. Yapılan incelemeler sonunda, nitel çözümlemenin araştırmacıya özgü olduğu, esnek, yaratıcı ve yoğun bir çalışmayı gerektirdiği görülmüştür (Patton, 1987; Bogdan ve Biklen, 1998). Öğrencilere uygulanan, görüşme yöntemi için "İçerik Analizi" yöntemi kullanılmıştır.

Veriler içerik çözümlemesiyle, kavramsal ve ilişkisel düzeyde kodlanarak kategorilere ayrılmıştır. Kategorilerin araştırma amacına uygun, ayırt edici ve nesnel olmasına, kendi içinde bütünlük taşımasına dikkat edilmiştir. Kategoriler, mantıklı ve anlaşılır bir biçimde düzenlenmiş ve yorumlanmıştır (Bilgin, 2000; Yıldırım ve Şimşek, 2000). İçerik analizi sürecinde araştırmacı kendine özgü bir strateji geliştirerek içerik analizi sürecine açıklık kazandırmıştır. Bu bağlamda; araştırma sonunda elde edilen nicel ve nitel verilerin çözümlenmesi ve yorumlanmasında izlenen işlem basamaklarının ve bu basamaklarda yapılan çalışmaların nasıl şekillendiği aşağıda sırasıyla verilmiştir.

Alanyazın, araştırmacının kuramsal çerçevesi ve amaçları doğrultusunda incelenerek veri setinin çözümlenmesinde kullanılacak taslak kod listesi oluşturulmuştur. Taslak kod listesi çerçevesinde veri seti kesintisiz olarak okunmuş ve ilk okumada belirlenen anlamlı veri birimlerine ulaşıp ulaşılmadığı test edilmiştir. Böylelikle bir anlamda kod listesinin işlevi denetlenmiştir.

"Kodlama" ve "Kod Listeleri" nitel araştırmalarda ana materyallerdendir. Kelime işlemci ve bilgisayar yazılımları yolu ile de ayrıştırılan kod'lar, kolaylıkla işlenebilir ve ayrıştırılabilir. Bu yöntemle araştırmada toplanan verilerin seçimi, düzenlenmesi ve özetlenmesi sağlanabilir. Alan çalışması sırasında elde edilmiş verilere istendiği zaman ulaşmak ve nerede saklandığını kolayca görmek bu yolla sağlanır. Çünkü elde edilen bilgilerin her zaman göz önünde bulundurulması ve istendiğinde ulaşılması olası değildir. Verilerin yoğunluğu ve seçimi buna en büyük engeldir (Miles-Huberman, 1994:242). Araştırmacı; taslak kod listesini kullanarak veri setini kodlamış bu süreçte veriden çıkan kodlar da taslak kod listesine eklenerek çözümlemede kullanılacak asıl kod listesine ulaşılmıştır. Kod listesi oluşturulurken araştırmacı, alan yazından elde ettiği kodları anlamlı birimler halinde sınıflandırmaya ve böylelikle taslak temalara ulaşmaya çalışmıştır. Veri setinin kodlanması sırasında taslak temalardan kesinleşmiş temalara ulaşılmıştır. Kesinleşmiş temalara karar verildikten sonra, temalar bir sütunda, söz konusu temalara yönelik hangi katılımcının açıklamalarda bulunduğu da başka bir sütunda gösterilerek veri düzenlenmiştir. Öğrencilerin düşüncelerine ve sorulara verdiği yanıtlara "alıntı" olarak ilgili bölümlerde tekrarlı bir biçimde gözden geçirilerek yer verilmiştir. Yapılan alıntılarda ifadelerle olabildiği ölçüde müdahale edilmemeye çalışılarak, öğrencilerin "dili kullanma" ve "yazma" becerilerinin de okuyucular tarafından görmeleri sağlanmaya çalışılmıştır.

Okuyucuların elde edilen bulguları, bütüncül bir biçimde algılayabilmelerini sağlamak amacıyla alt problemlerle ilgili

başlıklar oluşturulmuştur. Her tema belirlenen yaklaşımla irdelendiğinde ilgili temanın bütüncül resmine ulaşılmaya ve böylelikle tümevarımcı yaklaşımla bulgular okuyucuya sunulmaya çalışılmıştır.

4. BULGULAR VE TARTIŞMALAR (FINDINGS AND DISCUSSIONS)

Tablo 1. Öğrencilerin Yaşamlarında Müziğin Önemi
(Table 1. Importance Of Music In The Life Of Students)

Tema	f	%
Müzik, benim için çok önemlidir	40	27
Müzik dinlediğimde bütün sıkıntılarım gidiyor, rahatladığımı düşünüyorum	40	27
Hayatımızın vazgeçilmez bir parçasıdır	28	19
Önemlidir	13	8
Müziği boş zamanlarımı değerlendirdiğim bir uğraş olarak görüyorum	9	6
Dinlerim ama fazla önemli olduğunu düşünmem	7	4
Müzik içimizdeki duyguların dışa yansımalarıdır	5	3
Yaşamımda gerekli bir şey olduğunu düşünmüyorum	4	2
TOPLAM	146	

Tablo 1’de görüldüğü gibi; Yüzüncü Yıl Üniversitesi’nde lisans eğitimi almakta olan öğrencilerin %81 oranı, müziğin insan yaşamında önemli bir olgu olduğu konusunda ortak bir görüş belirtmektedirler. Müziği; “çok önemli” veya “hayatın vazgeçilmez parçası” olarak niteleyen öğrenciler %47 gibi büyük bir oranı oluşturmaktadır.

“Müziksiz bir yaşam olacağına inanmıyorum. Hiçbir şey insanı müzik kadar iyi ifade edemez (Hemşirelik)”. görüşünü belirten öğrenciye veteriner fakültesinden diğer bir öğrenci de ;

“...anlatamadığınız şeyler olur dalarsınız, söylemekten çekinir utanırsınız. Bu durumda size tek tercüman şarkılardır. Kendinizi şarkıya verip düşünmeye başlarsınız. Hayatımızın vazgeçilmez bir parçasıdır müzik. Onunla bazen duygulanır bazen de neşelenmeye çalışırız. Dinlediğimiz müzik ruh halimizin yansımasıdır... (Veteriner Fak.)”

ifadesiyle katkıda bulunmaktadır. Bir başka öğrenci ise;

“...müzikte kendimi buluyorum. Her notası bana ayrı bir zevk veriyor. Ses ve müziğin birleşimi ayrı bir dünya yaratıyor sanki. Duygular ayrı ayrı dalgalanıyor ve renkten renge giriyor (Hemşirelik)”.

yorumuyla iç dünyasında müziğe şiirsel bir anlam yüklemektedir. Sağlık Meslek Yüksek Okulu’ndan diğer bir görüş de;

“...baş ağrılarında, analjezik, iltihaplı yaralarda antibiyotik olur (Sağlık Meslek Yüksek Okulu)”.

gibi başka yönlü bir yaklaşımı bireyin kendi disiplini ile müzik arasında kurduğu bağı değişik bir ifade ile aktarmaktadır. Bu görüşlerin yanında “müziği, sadece boş zamanlarının değerlendirilmesine yarayan bir uğraş” olarak görenlerin %6 oranını oluşturduğu tablodaki verilerden anlaşılmaktadır. Müziğin yaşamda gerekli olduğunu düşünmeyen öğrenciler, genel ortalamanın sadece %2’lik bir bölümünü oluşturmakta ve görüşlerini şu şekilde dile getirmektedirler;

“müzikle çok ilgilenmiyorum (Biyoloji)”.

“müzik, yaşamımda pek de bir önemi yok. Olursa dinlerim olmazsa da eksikliğini pek hissetmem (Tıbbi Dök. ve Sek.)”.

Tablodaki verilerden anlaşılacağı gibi; öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun (%81), müziği hayatlarında çok önemli bir unsur

olarak görmekte oldukları ve değerlendirdikleri saptanmıştır. Üniversite öğrencilerinin müzik ürünleri ve edinim yolları konusundaki tercihlerini inceleyen benzeri bir araştırmada da katılımcıların büyük oranda (%83,60) müzik dinlediklerini ve ilgilendikleri görülmektedir (Kapancıoğulları, 2006:112).

Tablo 2. Öğrencilerin gün içinde sıklıkla müzik dinledikleri zaman aralığı
(Table 2. Time interval in which students listen to music most often in a day)

Tema	f	%
Belirli bir zaman tercihim yok, fırsat bulduğumda dinlerim	67	43
Akşam saatlerinde dinlerim	37	24
Uyumadan önce dinlerim	36	23
Günün ilk saatlerinde dinlerim	17	11
TOPLAM	157	

Tablo 2’de görüldüğü gibi; 67 ifade ile öğrencilerin %43’ü müzik dinlemede özellikle belirledikleri bir zaman aralığının olmadığını, “fırsat buldukları zaman” dinlediklerini belirtmektedirler. %24’ü “akşam saatlerinde”, %23’ü ise “uyumadan önce” müzik dinlediklerini açık olarak ifade etmektedir. Müzik dinlemeye ayırdıkları zamanın “günün ilk saatleri” olduğunu belirten oran ise %11’dir. Bunun yanında;

“...doğruyu söylemek gerekirse telefonum müzik almaya müsait olmadığı ve herhangi bir müzik çalarım olmadığı için gün içerisinde pek fazla müzik dinleyemiyorum. Televizyonlarsa çok fazla müzik dinleme ihtiyacımı karşılayamıyor. Anlayacağınız müzik dinleme özlemi içerisindeyim (Kimya)”. görüşünü dile getiren bir öğrenci, müzik dinleme olanaksızlığını cep telefonunun bu gereksinimini karşılamaya uygun olmadığı yönünde ilginç bir yorumda bulunmakta ve ifadesinde, bu araçlardan önemli biri olan “televizyonun” ihtiyacını gereği gibi karşılayamadığından yakınmaktadır.

Tablo 2’deki verilerden anlaşılacağı gibi; öğrenciler müzik dinlemek için yoğunluklu olarak fırsat bulabildikleri anları değerlendirmekte, büyük çoğunluk da müziği akşam saatlerinde veya uyumadan önce dinlemektedirler.

Tablo 3. Öğrencilerin müzik türü tercihi
(Table 3. Student’s choice of music genre)

Tema	f	%
Pop Müzik	42	19
Türk Halk Müziği	31	14
Rock Müzik	27	12
Farketmez, kulağa hoş gelen her tür müzik	24	11
Özgün (Protest) Müzik	21	9
Klasik Batı Müziği	16	7
Türk Sanat Müziği	13	6
Kürtçe Sözlü Müzik	11	5
Rap Müzik	8	4
Ruh haline bağlı olarak farklı türler	8	4
Arabesk Müzik	6	3
Etnik Müzikler (Arap, İskoç, Rus, İspanyol vb.)	4	2
Heavy Metal Müzik	4	2
Caz (R&B, Blues) Müzik	4	2
Dini Müzik (İlahi)	2	1
TOPLAM	221	

Tablo 3’de görüldüğü gibi; 42 ifade ile öğrencilerin %19 oranı müzik türü tercihlerini “Pop Müzik” olarak belirtmektedirler. Tür tercihi arasında aşamalı bir sıralanma ile oranların birbirine yakın olduğu görülmektedir. %14 oranı “Türk Halk Müziği”ni ifade ederken, “Rock Müzik” genel tercihin %12’sini oluşturmakta, %11 oran, tür ayrımı gözetmeksizin “kulağa hoş gelen her tür müziği” dinlediklerini ifade etmektedirler. Bu ifadeyi öğrenciler aşağıdaki örnek yorumlarıyla şöyle açıklamaktadırlar;

“...günün yorgunluğundan sonra (gün sonunda). İyi bir müzik parçası, bir melodi beni oldukça dinlendirir, yorgunluğumu alır. Müziğin dili yoktur. Emek verilerek uyarlanmış bir parçaya ilgi duyar-severim, tür önemli değildir”, “müzik dinlemenin zamanla bir ilgisi yoktur bence. Duyularımın depreştiği her an dinlerim ve o doyuma ulaşınca da sakinleşir rahatlarım. Müzik türleri de ruh halime göre değişir. Dinlemek için Türk Sanat Müziği dinlerken, coşmak için pop dinlerim (Restorasyon)”.

Tablodaki verilerden anlaşılacağı gibi; Yüzüncü Yıl Üniversitesi’nde Lisans eğitimi alan öğrencilerin ifade edilen oranlarla, %9’u “Özgün Müzik” olarak tanımladıkları “Protest Pop Müziği”ne, %7’si “Klasik Batı Müziği”ne, %6’sı “Türk Sanat Müziği”ne, %5’i “Kürtçe Sözlü Müziğe”, %4’ü “Rap Müziğe”, %3’ü “Arabesk Müziğe”, %2’si genel ifadelerle göre “Arap”, “İskoç”, “Rus” ve “İspanyol Müziği” tarzlarının ağırlıkta olduğu “Etnik Müziklere” olan yakınlıklarını ifade etmektedirler. Ülkemizde Arabesk ve Fantezi müzik icracılarının yüksek satış rakamlarına ulaşmasına rağmen üniversite öğrencilerinin yalnızca %3’oranı tarafından dinlenmesi, bulgunun Yılmaz (2007:277) tarafından yapılan diğer bir araştırmayla desteklenmesi (%4,83) ilgi çekicidir.

Ayrıca; öğrencilerin büyük bir bölümünün üniversiteye yakın çevre illerden geldiği göz önünde bulundurulduğunda, “Kürtçe” müziğin 11 ifade ile %5 gibi bir oranı oluşturması ve bu oranın “Klasik Batı Müziğinin” gerisinde kalması dikkat çekici bir olgu olarak düşünülebilir.

Tablo 4. Öğrencilerin, herhangi bir müzik topluluğu veya etkinliğinin içinde solist, korist veya grup elemanı olarak yer alma durumları
(Table 4. The student’s involvement in any music group or activity as; soloist, chorist or group member)

Tema	f	%
Hayır, yer almadım	99	66
Evet, yer aldım (okul korolarında vb. etkinliklerde)	28	19
İsterdim ama fırsatım olmadı	18	12
Evet, aktif olarak müzik yapan bir grubun içinde yer aldım	6	4
TOPLAM	151	

Tablo 4’de görüldüğü gibi; 99 ifade ile öğrencilerin %66 oranı eğitim yaşamları süresince herhangi bir müzik topluluğu veya etkinliğinin içinde aktif olarak yer almadıklarını belirtmektedirler.

“...almadım, çünkü; sistemin baskısı yüzünden araştırmacı ve sorgulayıcı özelliğimi kaybetmek üzereyim (Sanat Tarihi)”. diyerek görüş belirten bir öğrenci eğitim sisteminin bu tür etkinliklere yeteri kadar uygun olmadığını ifade etmekte, diğer bir öğrenci ise;

“...almadım. Maalesef solistlik için sesim müsait değil. Müzik kabiliyetim sıfır. Buna da çok sevindim. Çünkü ev

arkadaşım müzikçi, sanki tıp okuyor mübarek, boş günleri bile yok (Veteriner)". görüşü ile müzik eğitiminin zor ve sıkıntılı bir süreç olduğunu bunu da ev arkadaşının çalışmalarındaki zorlukları esprili ifadesi ile anlatmaktadır. Okul koroları vb. etkinliklerde yer aldığını belirten %19'luk bir oran ise;

"ortaokul ve lisedeyken okul korosundaydım (Veteriner)" ve "ortaokuldayken solist olarak katılmışım. Anneler gününe özel. Çok keyif aldım (Sosyoloji)".

İfadeleri ile "okul koroları vb." etkinliklerde yer aldıklarını ve bundan da keyif duyduklarını belirtmektedirler. Aktif olarak müzik yapan bir grubun içinde yer alanların oranı ise %9 dur. Ayrıca böyle bir etkinliğin içinde yer almak istemelerine karşın uygun fırsat bulamadıklarını ifade edenlerin sayısının 18 ve genel ortalama içindeki oranının da %12 olduğu görülmektedir. Müzik yapan bir grubun içinde "aktif olarak" yer alan öğrenciler ise 6 ifade ile bütünü %4'ünü oluşturmaktadırlar.

Tablodaki verilerden anlaşılabilir gibi; öğrencilerin eğitim yaşamları boyunca büyük oranda müzik etkinliklerinin içinde yer almadıkları görülmektedir. Eğitim sisteminin veya bu sistem içinde müziğe veya daha genel bir ifade ile sosyal etkinliklere verilen önem burada açık bir biçimde göze çarpmaktadır. Yaşamlarında büyük oranda önemsedikleri müziği ilk ve orta öğrenimleri boyunca herhangi bir biçimde aktif olarak yapma ve yaşama şansı elde edemeyen öğrencilere bu olanağın lisans eğitimi sürecinde sağlanması önemli bir gereklilik olarak görülebilir.

Tablo 5. Öğrencilerin en son izledikleri müzikal etkinliğin türü hakkındaki düşünceleri ve beğeni durumları

Table 5. Student's idea about the last music activity they have watched and their level of admiration)

Tema	f	%	Beğendim	Beğenmedim
Pop şarkıcı veya gruplar (Bahar şenlikleri veya okul dışı)	33	23	32	1
Devlet Opera Bale Sanatçılarının Konseri	24	17	21	-
Hatırlamıyorum	22	15	4	3
Cevap yok	17	12		
Sinema veya Tiyatroda izlediğim müzikal etkinlikler	8	6	6	
Müzik Bölümünün verdiği konser	7	5	1	2
Türk Halk Müziği Etkinliği	7	5		
Hiç müzikal etkinliğe gitmedim	7	5		
Türk Sanat Müziği Etkinliği	6	4	4	
Solo çalgı dinletisi	3	2	2	
Caz müzik etkinliği	2	1		1
Çalışmalarımın yoğunluğundan dolayı gidemiyorum	2	1		
Diğer (ilahi)	2	1	1	
Klasik müzik dinletisi	1			
Arabesk müzik konseri	1			
Okulda izlediğim koro etkinliği	1			
TOPLAM	143			

Tablo 5’de görüldüğü gibi, 33 ifade ile öğrencilerin %23 oranı “en son izledikleri müzikal etkinliği” bahar şenliklerinde veya okul dışında izledikleri pop şarkıcı veya grupların konseri olarak belirtmişlerdir. %17 oranın, araştırmanın yapıldığı tarihten kısa bir süre önce İzmir Devlet Opera ve Balesi sanatçıları tarafından üniversitede gerçekleştirilen konseri izledikleri ve izleyenlerin tamamının bu etkinliği beğendiği görülmektedir. Repertuarını, ağırlıklı olarak Halk Türkülerinin şan tekniği ile yorumunun oluşturduğu konserin, dinleyen öğrencilerde “opera” etkinliği olarak yankı bulması düşündürücüdür. Yapılan yorumlarda; “daha önce operaya gitmediklerini” ve bu etkinlikle “operayı çok beğendiklerini” ifade eden öğrencilerin söz konusu etkinliği beğenmelerine karşın yanlış bir izlenimle salondan ayrıldıkları unutulmamalıdır. Konserin öğrenciler ve yorumları üzerinde bu türlü bir etki bırakması, daha geniş sanatçı kadrosuna sahip ve iyi organize edilmiş etkinliklerin yapılmasını gerekli kılmakla birlikte, etkinlik öncesinde kısa süreli tanıtımların da yararlı olabileceğini göstermektedir. Öğrencilerin %15 oranı izledikleri etkinliği hatırlamadıklarını belirtirken, %6’sı ise sinema veya tiyatrodaki izledikleri etkinlikleri ifade etmektedirler. Diğer müzik etkinliklerini izleme-takip etme oranı ise %1-5 aralığında olup oldukça düşük bir oranı oluşturduğu görülmektedir. Yaşadığı şehir olan Van’da hiç konsere gitmediğini;

“uzun zamandır gitmiyorum, özellikle Van’da hiç gitmiyorum. Her şeyi siyasete çekiyorlar onun için. Memleketime gittiğimde konser olursa giderim (Veteriner)”.

ifade eden öğrenci, bu tür etkinliklerde beklentilerinin dışında olgu ve olaylarla karşılaştığını dile getirmektedir. İfadeyi bir başka öğrencinin verdiği örnek doğrular niteliktedir:

“en son izlediğim etkinlik bir mitingde oldu, İlkey Akkaya’nın konseriydi (Beden Eğitimi)”.

Öte yandan; öğrenciler okulda izledikleri Müzik Öğretmenliği Anabilim dalının koro etkinliğinin beklentilerini karşılamadığını ifade etmektedirler.

Tablodaki veriler ve görüşmelerdeki ifadelerden anlaşıldığı gibi; öğrencilerin müzikal etkinliklerin büyük oranda üniversitede gerçekleştirilen konserlerle sınırlı kaldığıdır. Opera-Bale sanatçıları tarafından gerçekleştirilen konserinin, dinleyen öğrencilerin tamamı tarafından beğenilmesi, bu tür etkinliklerin arttırılması gereğini göstermektedir. Ayrıca öğrencilerin diğer bir beklentisi; üniversitenin kendi birimlerinin yaptığı konser ve etkinliklerinin, sayısının ve niteliğinin de arttırılması gerektiği yönündedir.

Tablo 6. Öğrencilerin en çok beğeni duydukları şarkıcı/müzişyen ve/veya sanatçılar
(Table 6. The singer/musician and/or artists the students love most)

Tema		f	%	
Türkçe Sözlü Pop Müzik	Sezen Aksu, Candan Erçetin, Sertap Erener, Ajda Pekkan, Funda Arar, Şebnem Ferah, Teoman, Kıraç, Niran Ünsal, Nev, Emre Aydın, Haluk Levent, Duman, Ceza, Sagopa Kajmer, Gece Yolcuları, Fikret Kızılok, Selda Bağcan, Onur Akın, Aslı Güngör, Manga, Nil Karaibrahimgil, Düş Sokağı Sakinleri, Suavi, Erkin Koray, Nilüfer, Yalın, Badem, Oğün Sanlısoy, Zerrin Özer, Gülben Ergen, Yavuz Bingöl, Ferhat Göçer, Cem Karaca, Hüsnü Şenlendirici, Tarkan, Grup Koridor	218	49	
Protest Pop	Sol eğilim	Ahmet Kaya, Grup Yorum, İlkay Akkaya, Zülfü Livaneli, Ferhat Tunç, Kardeş Türküler, Nurettin Rençber, Grup Munzur, Kızılırmak	57	13
	Sağ eğilim	Ozan Arif, Osman Öztunç, Mustafa Yıldızdoğan, Esad Kabaklı, Ahmet Şafak	8	2
Türk Halk Müziği	Sabahat Akkiraz, Neşet Ertaş, Erdal Erzincan, Muharrem Temiz, Hüseyin Turan, Cengiz Özkan, Özcan Türe, Aşık Veysel, Engin Nurşani, Erkan Oğur, Gülşen Kutlu, Musa Eroğlu, Arif Sağ, Güler Duman, Özay Gönlüm, Bengi Bağlama Üçlüsü	40	9	
Kürtçe Sözlü Müzik	Şivan Perver, Civan Haco, Rojda, Koma Revsen, Şakıro, Aram Tigran, Koma Azad, Mehmet Atlı, Kemale Amed, Diyar, Hemi Heci, Avaza Siya,	40	9	
Yabancı Pop	Beyonce, Pussycat Dools, Shakira, Sting, J. Timberlake, Britney Spears, Madonna, Zady Gaga, Joe Satriani, Metallica, Evanescence, Farid Faryad, Dilşad, J. Lopez, Iron Maiden, Eminem, 50 Cent, Shaggy, E. Iglesias, Avril Lavigne, Bon Jovi, Beatles	31	7	
Arabesk Fantezi	Müslüm Gürses, Orhan Gencebay, İbrahim Tatlıses, Hüseyin Altın, Ferdi Tayfur, Yıldız Tilbe, Ebru Gündeş, Orhan Ölmez, Ebru Yaşar	29	6	
Klasik/ Caz	Bach, Tchaikovsky, Chopin, Fazıl Say, Paco De Lucia, Vivaldi, Mozart, Beethoven, Pavarotti, Dilşad, Ahmet Kanneçi,	15	3	
Türk Sanat Müziği	Zeki Müren, Bülent Ersoy, Göksel Baktagir, M Nurettin, Müzeyyen Senar,	10	2	
TOPLAM		448		

Tablo 6’da görüldüğü gibi; 218 ifade ile öğrencilerin %49 oranı; Türkçe sözlü popüler müzik yapan şarkıcı ve müzişyenlere beğeni duymaktadırlar. %15 oranı “Özgün Müzik” olarak niteledikleri “Protest Pop” müzik yapan müzişyenleri tercih etmekte, bu tercihte özellikle “sol” eğilim %13 oranındaki ağırlığı dikkat çekmektedir. Türk Halk Müziği icracıları ile “Kürtçe Sözlü Müzik” yapan isimler 40’ar ifade ve %9 dilimle eşit bir oranı oluşturmaktadır. “Yabancı Pop” türü içindeki isimlerin 31 ifade ile %9 oranında olup, %6 oranını teşkil eden “Arabesk-Fantezi” türü içindeki şarkıcıların üzerinde olduğu dikkat çekicidir. Ayrıca öğrencilerin %3 oranı “Klasik Batı Müziği” ve “Caz Müzik” yapan isimleri tercih ederken “Türk Sanat Müziği” alanındaki icracıların %2 oranı ile son sırayı aldığı görülmektedir. Özellikle isim belirtmeyen öğrencilerden bazıları da;

"genelde şarkıcı seçmem, şarkı seçerim (Matematik)".
"duygularıma hitap eden sanatçılar genel olarak hoşuma gider (Ebelik)".

ifadeleri ile beğeni ölçütlerini isimlerin değil, müziğin niteliğinin oluşturduğunu düşünmektedirler.

Tablodaki verilerden anlaşılacağı gibi; Yüzüncü Yıl Üniversitesi öğrencilerinin yarısına çok yakın oranı (%49) şarkıcı-müzisyen tercihlerini Türk Pop Müziği alanındaki isimlerle ifade etmektedirler. Bu sonucun dünya genelinde olduğu gibi, ülkemizdeki benzer yaş grubunun veya lisans eğitimi alan üniversite öğrencilerinin popüler müziklere olan ilgileri bağlamında oldukça yakın bir benzerlik gösterdiği düşünülebilir.

Tablo 7. Öğrencilerin ulusal kültür-müzik politikaları ile ilgili düşünce ve önerileri
(Table 7. Ideas and suggestions of students concerning national cultur-music)

Tema	f	%
Cevap Yok	28	23
Fikrim-Önerim Yok	25	20
Ulusal ve evrensel değerler birlikte düşünülmeli	17	14
Ülkedeki farklı müzikal beklenti ve beğeniler göz önünde bulundurulmalı	13	10
Müzik, eğitimin parçası olmalı ve Okul öncesi dönemde yaygınlaştırılmalı, ders saatleri arttırılmalı	8	6
Politikalar; Ülkenin tarihi geçmişinden ve ulusal değerleri dikkate alınarak oluşturulmalı	7	6
Her yörenin müzik kültürü araştırılmalı	6	5
Müziğin politikaya karıştırılmaması gerekir	5	4
Müzik politikaları uzmanlar tarafından şekillendirilmelidir	4	3
İzlenen politikaları yanlış ve yetersiz buluyorum	4	3
Müzik politikalarının daha ciddiyetle oluşturulması gereklidir	3	2
Toplumun yaşam tarzına uygun olmalı	2	2
İlgilenmiyorum	2	2
TOPLAM	124	

Tablo 7'de görüldüğü gibi; "Ulusal Kültür-Müzik politikaları sizce nasıl şekillendirilmelidir?" sorusuna öğrencilerin %23 oranı cevap vermemiş, 25 ifade ile %20 oranı ise bu konuda herhangi bir fikir ve/veya öneriye sahip olmadıklarını ifade etmişlerdir. Müzik politikalarının şekillendirilmesinde "ulusal ve evrensel değerlerin birlikte düşünülmesi gereği" görüşü ise;

"...içeride kapanık kültürle yapılan müzikten ziyade hem ulusal hem de dış müziklerin ortak harmanlanması gerekir, genel olmalı (Jeoloji Müh.)".

örneğinde olduğu gibi 17 kez ifade edilmekte ve genel oranın %14'ünü oluşturmaktadır. Ülkedeki farklı müzikal beklenti ve beğenilerin göz önünde bulundurulmasını isteyenlerin oranı %10'dur. Bu konuda da;

"ulusların gelenek ve göreneklerini yansıtan kendi dillerinde müzikler oluşmalı. Kültürü müzik dinleyerek öğrenmeli, hissetmeliyiz (Kimya)".

genel görüşü hâkimdir. 8 ifade ile öğrencilerin %6 oranı bu konuda eğitimin önemine dikkat çekmekte, ulusal müzik politikası oluşturulurken müzik eğitimine, müziğin eğitimin bir parçası olmasına ve okul öncesi eğitimde müziğin yaygınlaştırılmasına yönelik görüşleri savunmaktadırlar. Benzer biçimde diğer %6 oranı oluşturan ifadeler ise

söz konusu politikaların tarihi geçmiş ve ulusal değerlerin bir arada düşünülmesi ile oluşturulmasını; %7 oranı, her yörenin müzik kültürünün araştırılması gereğini belirtmektedirler. Soruyu değişik bir açıdan değerlendirip müziğin politikaya karıştırılmaması gereğine inanan;

"müzikle politikayı birbirinden ayırmak gerek. Siyasi düşünceleri kesinlikle müzikle ifade etmemek gerekiyo. Politikaya karışan bir müziğin zaten kültürden çok uzak olduğunu yansıtır. Irk, kültür, düşünce ve dil ayrımı yapmaksızın müziğin sadece bir duygu yansıması olduğunu bilmek gerekiyo (Türk Dili ve Edebiyatı)".

öğrenciler de bulunmamaktadır. 4 ifade ve %3 oran ile uzman görüşlerinin dikkate alınmasını ve önemsenmesini vurgulayan görüşler de Kültür-Müzik politikalarının oluşturulmasında daha ciddi bir tutumla davranılması ve toplumun yaşam tarzına uygun olması gerektiği yönündedir.

Tablodaki verilerden anlaşılacağı üzere; öğrencilerin yarısına yakın bir bölümü fikir veya önerilerinin olmadığı gerekçesiyle ulusal kültür politikalarının şekillendirilmesinde nasıl bir yol izlenmesi gereği konusunda yeteri kadar duyarlı görünmemektedirler. Bu konuda görüş belirten öğrenciler ise, söz konusu politikalar oluşturulurken yerellik-evrensellik kavramlarının birlikte düşünülmesi gereği, müzik araştırmalarının gereği, uzmanların bu konudaki önemi ve ülkedeki beğeni ve beklentilere göre kararlar alınması yönünde olumlu ve yararlı görüşler sunmaktadırlar.

Tablo 8. Öğrencilerin müzikal kimlik tanımı
(Table 8. Student's identification of musical identity)

Tema	f	%
Kulağa hoş gelen her şeyi dinleyen biriyim, iyi bir dinleyiciyim	56	38
Cevap Yok	19	13
Gelenekçi bir müzik kimliğine sahibim	7	5
Müzik Kimliğim yok	7	5
Evrensel bir müzik kimliğine sahibim	5	3
Seçici bir müzik dinleyicisiyim	1	
Diğer	52	35
TOPLAM	147	

Tablo 8'de görüldüğü gibi; 56 ifade ile öğrencilerin %38 oranı müzikal kimliklerini yorum yapmadan "kulağa hoş gelen her şeyi dinleyen", "iyi bir dinleyici" olarak tanımlamaktadırlar. %13 oranı bu konuda fikir beyan etmemekte, "Gelenekçi" bir müzik kimliğine sahip olduklarını ifade edenler ise; %5 oranını oluşturmaktadırlar.

"...THM dinleyince çok mutlu oluyorum (Biyoloji)",

"THM' yi çok sevdiğim için çok dinlerim, imkân bulduğum zamanlar konsere giderim (Coğrafya)".

Aynı orandaki (%5) diğer bir grup ise böyle bir kimliklerinin olmadığı görüşündedir. Müziğin evrensel olduğunu savunan ve kimlik tanımlarını bu doğrultuda yapanlar ise %3 oranını;

"...batı klasik ve yerel halk müziği benim müzik kimliğimi tanımlar (Antropoloji)",

"evrensel bir insan olduğumu düşünmekle beraber, iyi bir müzik dinleyicisi olduğuma inanır, bu anlamda müziğin evrenselliğine inanmaktayım ve müzikal kimliğim de evrenseldir (Fizik)".

görüşleri oluşturmaktadır. 52 ifade ile %35 oranında öğrenci ise bu konudaki görüşlerini aşağıdaki biçimlerde ifadelendirmektedirler;

"yerine göre değişir", "karmakarışık", "hareketli dans parçaları beni en iyi anlatan müzik türüdür", "ruh halimi yansıtan her türlü müzik", "dengesiz", "duygusal ve bir o kadar eğlenceli", "sakin huzurlu", "amatör ama profesyonel olmak da idealim", "amatör müzisyen", "kurs öğrencisiyim", "amatörce gitar çalarım", "duygusal parçaları dinleyen", "ruh halime göre değişiklik gösterir", "hiç düşünmedim", "klasik rock", "Kürtçe müzik ve klasik müzik", "rapper", "80li yıllardan kalma bir müzik halim var", "özgün müzikçi", "pasif dinleyici"...

Tablodaki verilerden anlaşılabilceği gibi öğrenciler; "müzikal kimlik" tanımlarını "iyi birer dinleyici" oldukları görüşüyle belirtmektedirler. Diğer yorumlar oldukça değişkendir. Öğrencilerin büyük bir oranı müzikal kimlik tanımlarını kendi bakış açıları ve algı durumlarına göre açıklamakta ve yukarıdaki örnek yorumlarda görüleceği gibi farklı biçimlerde ifade edilmektedir.

Tablo 9. Öğrencilerin üniversitede yapılan müzikal etkinlikleri yeterli bulma durumları ve önerileri
(Table 9. Student's contentment about the musical activities within the university and their ideas about the issue)

Tema		f	%
Yeterli	Evet	8	5
	Ama arttırılması gerektiğini düşünüyorum	2	1
Yetersiz çünkü;	Konserler daha sık yapılmalı	59	36
	Sadece yetersiz olduğunu düşünüyorum,	28	17
	Duyurular iyi yapılmıyor, haberim olmuyor	18	11
	Daha bilindik sanatçılar davet edilmeli, değişik müzik grupları ve etkinlikler yer almalı	16	10
	Etkinlikler yıl içine yayılmalı	3	2
	Daha büyük bir konser salonuna ihtiyaç var	1	
	Diğer	15	9
Diğer	Fikrim yok	7	4
	Etkinliklere katılmıyorum	6	4
	Cevap yok	2	1
TOPLAM		165	

Tablo 9'da görüldüğü gibi; öğrencilerin %85 oranı üniversitede yapılan müzikal etkinliklerinin yeterli olmadığı görüşünde birleşmektedirler. Bu görüşlerini Konserlerin daha sık yapılması gerektiği düşüncesiyle 59 ifade ve %36 oranı ile;

"en az ayda bir konser olması gerekiyor (Sosyoloji)",
"ayda en az iki kez olmalı (Psikoloji)", "etkinlikler bahar şenlikleri ile sınırlı kalıyor (Maden Müh.)",
"yeterli bulmam için evvela ufak dahi olsa bir icraatın olması gerekir. Ama her şeyden yoksun olan üniversitemiz bu alanda da oldukça yetersiz. Tüm etkinliklerden vazgeçtim, sadece bahar şenliklerinde yeni jenerasyona hitap edecek şarkıcıları getirip, iyi de bir ses sistemi olsa kâfi... (Restorasyon)".

biçiminde belirtmektedirler. %11 oran etkinlik duyurularının iyi yapılmaması nedeniyle konserlerden haberdar olamadıklarını, bu konuda üniversitenin ilgili birimlerinin duyuruları daha etkili bir şekilde yapması gerektiğini düşünmektedirler. Öğrencilerin %10 oranı ise müzikal etkinlikleri "daha tanınmış sanatçı ve değişik grupların etkinliklerde yer almaması" nedeniyle bu yetersiz bulmaktadırlar.

Etkinlikleri yetersiz bulan öğrencilerin bu konuda farklı görüşlere sahip oldukları aşağıdaki ifadelerden anlaşılmaktadır;

"...çok sorumsuz bir yönetim var. Kültürün yozlaşması yaşanıyor, bunun sebebi sizsiniz çünkü öğrenciyi yönlendiremiyorsunuz (Sanat Tarihi)",
"Üniversitemizin müziğe karşı daha uyarlı olmasını beklerdim (Kimya)",
"Etkinlikler ders saatimizle çakışıyor, konsere gidebilmek için dersimi asmak zorunda kaldım (Kimya)", "...organizasyon ekibi yetersiz (Bahçe Bitkileri)".

Görüşlerini savunan öğrenciler üniversitede konu ile ilgilenen kişi ve birimleri sorumlu olarak görmekte ve doğru planlama yapılmadığından şikayet etmekte ve önerilerini;

"herkese hitap eden zengin bir etkinlik mantığı olmalı (Ziraat)",

"bizim üniversitede sade yılsonunda konser etkinliği yapılıyor. Aslında tatil bittikten sonra okula başlamadan önce de buna benzer etkinlikler yapılırsa daha iyi olur diye düşünüyorum (Sosyoloji)",

"yetersiz ve kalitesiz buluyorum, özgün yapıtlara ve yerel müziklere daha çok ağırlık verilmeli (Sınıf Öğretmenliği)",
"periyodik aralıklarla müzik konserleri ve dinletileri yapılmalı. Üniversite gençliği bu çabalarla kültüre ve müziğe yönlendirilmeli (İngiliz Dili ve Ed.)".

biçiminde ifade etmektedirler. Üniversitedeki müzikal etkinlikleri yeterli bulan öğrencileri oranı %6 ile oldukça düşüktür. Bu konuda fikrinin olmadığını veya etkinliklere çeşitli nedenlerle katılmadığını ifade eden öğrenciler ise 13 ifade ile %8 oranını oluşturmaktadırlar.

Tablodaki verilerden anlaşılacağı gibi; üniversitede yapılan müzikal etkinlikler öğrenciler tarafından yeterli bulunmamakta ve arttırılması yönünde görüşler belirtilmektedir. Okul dışında müzikal etkinlikleri izleme olanaklarının fazla olmadığı, kentnin sosyal ve kültürel yapısının öğrencilerin bu taleplerini karşılamada yetersiz kalması üniversitede yapılması beklenen müzikal etkinliklerin yine üniversite tarafından organize edilerek gerçekleştirilmesini zorunlu kılmaktadır. Öğrenciler farklı etkinlik ve konserlere gereksinim duyduklarını açık ve net bir biçimde ifade etmekte bundan dolayı ilgili birimleri sorumlu tutmaktadırlar.

Tablo 10'da görüldüğü gibi; görüşme yapılan öğrencilerden %17 oranı ile 23 kişi "en çok" görmek istedikleri ismi "Şebnem Ferah" olarak ifade etmektedirler. %14 oranı ile "Sezen Aksu" ve "Manga", %11 oranı ile "Emre Aydın" öğrencilerin çoğunlukla görmek istediği diğer isimlerdendir. Aralarında "Linkin Park", "Evanescence", "Metallica", "50 Cent" gibi yabancı şarkıcı ve grupların olduğu isimler ise 4 ifade ile %3 oranı oluşturmaktadır. Tabloda belirtilen oranlardaki diğer isim ve gruplar ise öğrencilerin ifadelerinden görülmektedir. Ayrıca;

"isteyeceğim müzik insanların buraya gelmesi çok zor (Ziraat)",

"müziği kaliteli bir şekilde yapan her sanatçı gelmeli (Su Ürünleri)",

"müziğe ve kültüre emek harcayan ve toplumsal isteme yanıt veren tüm kişi ve gruplar olabilir (Tarım Ekonomisi)".

ifadelerini dile getiren öğrenciler de zaman zaman beklentilerine uygun isimlerin üniversitede görülmesinin zor olduğunu, bazen de kaliteli müzik yapan veya müziğe gerçek anlamda emek veren şarkıcı ve sanatçıları ayırım yapmaksızın görmek istediklerini belirtmektedirler.

Tablodaki verilerden anlaşılacağı gibi öğrenciler yoğun olarak Türk Pop müziği türünde müzik yapan ve medyatik taraflarıyla öne çıkan isimleri görmek istemekle beraber, yabancı pop veya

enstrümantal müzik yapan kişi ve grupları da görme beklentisindedirler.

Tablo 10. Öğrencilerin üniversitede en çok görmek/dinlemek istedikleri müzisyen/şarkıcı veya gruplar
(Table 10. The musician/singer or music groups students want to see/listen in the university)

Tema	f	%
Beklenti	Kişi sayısı	
Şebnem Ferah	23	17
Sezen Aksu, Manga	18	14
Emre Aydın	14	11
Kıraç	12	9
Grup Yorum	11	8
Şivan Perver	10	8
Funda Arar	9	7
Teoman	8	6
Civan Haco	7	5
Herhangi Birileri Olabilir, Cevap Yok	6	5
Candan Erçetin, Sagopa Kajmer, Haluk Levent, Duman	5	4
Linkin Park, Evanescence, Metallica, 50 Cent, Onur Akın, İlkay Akkaya, Yalın, Grup Kızılırmak	4	3
Grup 84, Sertap Erener, İbrahim Tatlıses, Mor ve Ötesi, Nev, Gece Yolcuları, Nurettin Rençber, Ajda Pekkan, Kardeş Türküler, Grup Koridor, Feridun Düzağaç, Kutsi, Sabahat Akkiraz, Neşet Ertaş, Serdar Ortaç, Farid Faryad, Selda Bağcan	3	2
Hadise, Koma Revsen, Yüksek Sadakat, Hayko Cepkin, Ceza, Ahmet Kaya, Orhan Gencebay, Ebru Gündeş, Yavuz Bingöl, İdil Biret, Sami Yusuf, Dilşad Said, Eminem, Shakira	2	1
Hüseyin Turan, Aslı Güngör, Aylin Aslım, Koma Azad, Koma Hevran, Niran Ünsal, Hadise, Nez, Ezginin Günlüğü, Kenan Doğulu, Cem Adrian, Hüsnü Şenlendirici, Yeni Türkü, Oğün Sanlısoy, Tarkan, Ferhat Tunç, Kolera, Fatih Ürek, Bülent Ortaçgil, Ferhat Göçer, Bülent Ersoy, Zara, Gripin, Avril, Müzeyyen Senar, Emel Sayın, Volkan Konak, Ferdi Tayfur, Gülben Ergen, Güler Duman, Musa Eroğlu, Erdal Erzincan, Zülfü Livaneli, Arif Sağ, H.Cihat Örtter, Joan Baez, Bob Dylan, E.Iglesias, Justin Timberlake, Robbie Williams, Sean Paul, Bon Jovi, Beatles, StingYanni, Leman Sam	1	
TOPLAM	133	

Tablo 11. Öğrencilerin lisans eğitimleri süresince seçmeli veya zorunlu müzik dersine gereksinim duyma durumları
(Table 11. Student's requirement about optional or compulsory music lesson during their undergraduate education)

Tema		f	%
Evet, isterim	1-2 saat arası	52	34
	3-4 saat arası	28	19
	5 saat ve daha yukarısı	9	6
	Yararlı olacağını düşünüyorum	19	13
Hayır, gerek yok	Böyle bir eğitime gerek olmadığını düşünüyorum	37	24
	Cevap yok	6	4
TOPLAM		151	

Tablo 11'de görüldüğü gibi; 108 ifade ile öğrencilerin %72 gibi büyük bir oranı lisans eğitimleri süresince (seçmeli veya zorunlu) müzik dersine gereksinim duyduklarını belirtmektedirler. Bunlardan %34 oranı seçmeli veya zorunlu olarak haftada 1-2 saat arası müzik dersi olmasının gereğini düşünmektedirler. Öğrencilerin % 19 oranı ortalama 3-4 saat müzik dersinin olması yönünde beklentilerinin olduğunu ifade ederken %6'sı ise 5 saatin üzerinde olması gerektiğini belirtmektedirler. %13 oranı ise saat belirtmeksizin müzik derslerinin veya bu amaçlı çalışmaların "yararlı olacağı" kanısını;

"...zorunlu olmamalı fakat seçmeli ders olarak konulması eğitim sistemimiz için gereklidir. Dileyen öğrenci için güzel sanatlar fakültesi bünyesinde seçmeli dersler konulmalı (Ziraat)".

"Seçmeli olarak okutulabilir tabii ki ama bizimki gibi zor bir bölüm için sanırım vakit ayıramayacak bir ders olurdu. Ama belki de rahatlamamızı sağlayan bir ders de olabilir... Bilinmez sulara yelken açmak gibi bir şey. Gemi bataabilir yeni kıtalar da keşfedebilirsiniz. Üzerinde çalışın bence... (Veteriner)".

İfadeleri ile belirtmektedirler. 37 ifade ile öğrencilerin %24 oranı ise "böyle bir eğitime gerek olmadığını" düşündüklerini ifade etmişlerdir.

Tablodaki verilerden anlaşılacağı gibi; öğrencilerin büyük bir bölümü lisans eğitimleri süresince müzik dersine gereksinim duydukları yönünde ortak bir görüşe sahiptirler. Yapılan görüşmelerden bu derslerin daha çok "seçmeli" olması yönünde bir beklenti vardır. Müziğin zorunlu olarak okutulmasını doğru bulmadığını belirten birçok öğrenci, seçmeli ders olarak veya bu kapsamda yapılacak çalışmaların ders motivasyonlarını arttıracak görüşünde birleşmektedirler. Ayrıca okulda yapılabilecek kurs vb. çalışmalarla bu ilgilerinin artabileceğini de görüşlerine eklemektedirler.

Görüşme Formundaki sorulara ek olarak belirtilen düşünce ve öneriler bölümünde ise; öğrenciler müziğin yaşamlarında önemli bir yer tuttuğu ifade etmekte ve bu alanda çalışan uzmanların kendilerini gereği gibi yönlendirmesi gereğini vurgulamaktadırlar. Özellikle üniversite kampüsüne ulaşımı sağlayan araçlarda çalınan müziğe karşı duyulan olumsuz tepkiler bu bölümde dile getirilmekte ve sabahları dersten önce dinlemek zorunda kalınan müziklerin etkisi,

"kampus arabalarında müzik öğrencinin isteğine göre açılсын (Veteriner)".

Serzenişisi ile belirtilmektedir. Öğrenciler ayrıca bu çalışmanın yapılmasını memnuniyet verici bulduklarını fakat çalışma sonuçlarının üniversite yönetimi ve ilgili birimlerce doğru ve etkili bir biçimde

planlanacak etkinliklerde kullanılmasını istediklerini vurgulamaktadırlar. Ek olarak; bu bölümde öğrenciler sıklıkla dilek ve temennilerini dile getirmekte ve müzikal etkinliklere oldukça yoğun bir biçimde gereksinim duydukları üniversite yaşamlarında bu çalışmanın sonuçlarını merak ve sabırsızlıkla beklediklerini ifade etmektedirler.

5. SONUÇ (CONCLUSION)

Yüzüncü Yıl Üniversitesi öğrencilerinin yaşamlarında müzik, önemli bir yer tutmaktadır. Araştırmada ortaya çıkarılan sonuçlar, konu ile ilgili benzer çalışmalarla desteklenmektedir (Yılmaz ve diğ. 2007; Süzer, 1997). Çok düşük bir oran (%2) müziğin yaşamda gerekli olmadığını düşünürken, bir grup ise (%9) boş zamanlarını değerlendirmek için uygun bir uğraş alanı olarak görmektedirler. Öğrencilerin müzik türü tercihlerinde ilk sıraları, benzer yaş grubunda olduğu gibi (Fırat ve diğ. 2004,) ağırlıklı olarak Pop Müzik (%19) ardından Türk Halk Müziği (%14) ve Rock Müzik (%12) oluşturmaktadır. Klasik Müzik dinleme oranı %7 olarak görülürken, Arabesk müziğin %3 oranında kalması benzer araştırma sonuçları ile yakından örtüşmektedir (Yılmaz ve Kaplancıoğlu, 2007:277).

Öğrencilerin lisans eğitimleri öncesindeki ilk ve ortaöğrenimleri sırasında genellikle (%66) herhangi bir müzik topluluğu veya etkinliğinin içinde yer almadıkları görülmektedir. Bu tür etkinliklerde yer alanların da büyük oranda "okul koroları" gibi çalışmalarda görev aldıkları sonucuna varılmıştır. Bazı öğrenciler ise (%12) kendilerine yeterli anlamda fırsat yaratılmadığı için bu türlü etkinliklerde yer almadıklarını dile getirmektedirler. Bu sonuç, ilk ve ortaöğretimde müzikal-sanatsal etkinliklere yeteri kadar önem verilmediğini, okullardaki sosyal etkinlik programlarının yeniden gözden geçirilmesi gereğini düşündürülebilir. Gelişme çağındaki bireylerin sosyal gelişmelerinin sağlıklı bir biçimde tamamlanabilmesi için içinde müzik etkinliklerinin de yer aldığı sanatsal çalışmalar önemli bir gerekliliktir. Yoğun sınav temposu içinde bulunan bireylerin bu tür etkinliklerle motivasyonlarının arttırılması ve sosyal yaşamlarının yeni bir ivme kazanması mümkün olabilir.

Yüzüncü Yıl Üniversitesi öğrencilerinin katıldığı etkinlikler genellikle (%45) üniversitede yapılanlar ile sınırlı kalmakta bu etkinliklerin de büyük oranda bahar şenliklerinde yapıldığı görülmektedir. Öğrenciler bu tür etkinliklerin arttırılması beklemekte, bunun yanında üniversitenin kendi birimlerinin de daha aktif olması gereğini vurgulamaktadırlar. En çok beğeni duyulan (%49) şarkıcı ve müzisyenler Türkçe Pop Müzik türündeki icracılardır. Ardından Protest Müzik türündeki icracılar (%15) gelmektedir. Yabancı müzisyenlerin (%7) oranını oluşturduğu örneklem grubunda Kürtçe sözlü müzik yapan icracıların öğrenciler tarafından beğeni oranı ise (%9) dur.

Öğrenciler; Ulusal Kültür-Müzik politikalarının nasıl şekillendirilmesi konusunda yeteri kadar duyarlı görünmemektedirler. %43 oran konu ile ilgili fikir, öneri veya cevaplarının olmadığını ifade etmektedir. Bu konuda görüş ve önerilerini dile getiren öğrenciler ise; ciddiyet ve uzmanların desteği ile ülkenin tarihi geçmişi ve ulusal değerleri doğrultusunda, her yörenin müzik kültürünün araştırılarak, farklı beğenilerin göz ardı edilmediği ulusal ve evrensel değerlerin bir arada düşünüldüğü politikaları önermektedirler. Kendi müzikal kimliklerini "iyi bir dinleyici" olarak tanımlayan öğrenciler, üniversitede yapılan müzik etkinliklerini çok büyük oranda (%96) yetersiz bulmaktadırlar. Konser duyurularının gerektiği gibi yapılmasını ve herkese ulaştırılmasını bekleyen öğrenciler, sık sık yapılmasını istedikleri etkinliklerde daha

bilindik isimlerin bulunmasını taleplerinde belirtmektedirler. Bu isimlerin başında Türk Popüler müziğindeki şarkıcı ve icracılar gelmektedir.

Üniversitede eğitim görmekte olan öğrencilerin çoğunluğu (%72) zorunlu kalmaksızın, lisans eğitimleri süresince seçmeli müzik derslerine veya kendilerinin de içinde buldukları müzik etkinliklerine yer verilmesi konusunda birleşmektedirler. Üniversite öğreniminin yoğun ve zorlu bir süreç olması, öğrencilerin bu konudaki taleplerini haklı çıkarmaktadır. Zaman ve olanaklar ölçüsünde müziğin yaşamlarında belirli bir yerinin olması öğrencilerin sosyal ve eğitsel yaşamlarına katkı sağlayabileceği düşünülmektedir. Böyle bir eğitime gereksinim duymadıklarını ifade edenler ise %24 oranındadır.

Ayrıca; şehir merkezinden üniversite kampüsüne ulaşımı sağlayan araçlarda çalınan müziğe karşı duyulan rahatsızlık, öğrencilerin ek olarak ifade ettikleri konuların başında gelmektedir. Öğrenciler, taleplerinde söz konusu araçlarda özellikle sabah saatlerinde ders öncesi dinlemek zorunda kaldıkları müziklerin etkisi ile genellikle sınırlı bir ruh hali ile derse girmek zorunda kaldıklarını bunun da motivasyon ve ilgilerini olumsuz yönde etkilediğini ifade etmektedirler. Bu araştırma sonuçlarının değerlendirilerek ilgili birimlerle paylaşılması ve üniversitedeki sosyal yaşamın bu doğrultuda zenginleştirilmesi ek olarak ifade edilen diğer düşünceler arasındadır.

6. ÖNERİLER (SUGGESTIONS)

Yüzüncü Yıl Üniversitesi öğrencileri müziği önemsemekte ve yaşamları içinde belirli oranlarda yer vermektedirler. Buna karşın; coğrafi konum olarak Van ilinin, sanatsal etkinliklerin görece daha yoğun olduğu büyük şehirlerin uzağında olması, sanatsal etkinliklerin büyük oranda üniversiteye bağlı kalmasına neden olmaktadır. Bu nedenle üniversitede müzikal etkinliklerin sayısı ve niteliğinin artırılarak, öğrencilerin yaşamlarına bu yönde zenginlik sağlanması başta üniversitenin konu ile ilgili birimleri tarafından düşünülmesi ve bu yönde yeni projelerin üretilmesi öncelikli olarak düşünülebilir. Müzikal etkinliklerin ağırlıklı olarak bahar şenliklerinde yapıldığı göz önüne alındığında, bu dönemdeki etkinliklerin amacına ulaşması için dönem öncesinde öğrencilerin görüşlerine başvurularak, beğeni ve beklentiler doğrultusunda müzisyenler davet edilebilir, konserlerin yıl içine yayılması ve sayılarının artırılmasına özen gösterilebilir.

Üniversitede müzikal etkinliklerin artırılması için fiziki mekanlar oluşturularak, haftanın belirli günlerinde öğrencilere yönelik koro etkinlikleri, çalgı kursları vb. amatör çalışmaların yapılabilmesine olanak sağlanabilir, bu yolla ilgili birimlerin kadrolarına müzik alan uzmanlarının istihdamı sağlanabilir.

Ders programlarındaki yeni düzenlemelerle, öğrencilere beklentileri doğrultusunda seçmeli müzik dersi seçeneği sunulabilir, haftanın belirli gün ve saatlerinde isteyen öğrencilerin bu derslerini Müzik Öğretmenliği Anabilim dalı bünyesinde ve olanakları içerisinde sürdürmeleri böylelikle anabilim dalındaki öğrencilerin deneyimlerinin paylaşılması ve disiplinler arası iletişimin kurulması sağlanabilir.

Üniversitenin, öğrenciler tarafından sıklıkla kullanılan sosyal alanlarına çekiciliği olan reklam ve duyuru panolarıyla, olası konser ve etkinlik duyuruları daha çok kişiye ulaştırılabilir, bağlı ilgili birimler ve öğrencilerin ortak çalışma ve program yapabilecekleri, başta üniversite kampüsü olmak üzere il geneline nitelikli müzik yayını ve programlar yapabilecek bir radyo istasyonu kurulabilir.

Yerel yönetimlerle işbirliği yapılarak öncelikle il merkezinden üniversite kampüsüne ulaşım sağlayan araçlarda çalınan ve öğrenciler üzerinde olumsuz etkiler bıraktığı araştırma ile saptanan müziklere

belirli kısıtlamalar getirilebilir veya herkesçe kabul gören ve ortak beğeni düzeyine seslenen müziklere yer verilebilir. İlgili olarak üniversite içindeki toplu yaşam alanlarında dinletilen müzikler için uzmanlarla işbirliği yapılarak öğrenciler üzerinde olumlu etkiler bırakabilecek müzikler dinletilebilir.

Güzel Sanatlar alanında uzmanlar tarafından yapılabilecek, konferans, seminer ve atölye çalışmaları ile öğrencilerin sosyo-kültürel sorunlara daha duyarlı yaklaşımları sağlanabilir, bu yolla ülkenin değişik yerlerinde farklı görev ve sorumluluk almak durumunda olan öğrencilerin ulusal ve evrensel kültür değerlerine olan yaklaşımlarında daha duyarlı bireyler olarak yaşamlarını sürdürmeleri düşünülebilir.

KAYNAKLAR (REFERENCES)

- Aziz, A., (1994). "Araştırma Yöntemleri-Teknikleri ve İletişim". Ankara:Turhan Kitabevi Yayınları.
- Bay, E., Tuğluk, M.N. ve Gençdoğan, B., (2005). "Üniversite Öğrencilerinin Ders Çalışma Becerilerinin İncelenmesi". Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi, Güz C.4, S.14 (94-105) www.e-sosder.com, Erişim Tarihi:10/01/2010 .
- Bilgin, N., (2000). "İçerik çözümlemesi". İzmir: Ege Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayını:109.
- Bogdan, R.C. and Biklen, S.K., (1998). "Qualitative Research for Education: An introduction to Theory and Methods". Boston: Allyn and Bacon.
- Campbell, D., (2002). "Mozart Etkisi". Çev. Feryal Çubukçu, İstanbul: Kuraldışı Yayıncılık.
- Çiğdem, A., (2003). "Üniversiteye ne oldu?" Toplum ve Bilim.(97), 65-71.
- Fırat, N.Ş., Zoraloğlu, Y.R., Şahin, İ. ve Açıkgöz, K., (2004). "Üniversite Öğrencilerin Kültürel/Sanatsal ve Sportif Etkinliğe Katılma Durumları", Üniversite Öğrencilerinin Beklentisi ve Sorunları Araştırması Verileri Dokuz Eylül Üniversitesi Araştırma Raporları, ID: 434, Proje No: 04.KB.EĞT.011.
- İpşiroğlu, N., (1998). "Sanattan Güncel Yaşama". İstanbul: Pan Yayıncılık.
- Kapancıoğulları, Ö., (2006). "Bilgi Teknolojilerindeki Gelişmelerin Müzik Endüstrisine Etkileri Konusunda Üniversite Öğrencilerinin Görüşleri", Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, Celal Bayar Üniversitesi, Manisa.
- Miles, M.B. and Huberman, A.M., (1994). "Qualitative Data Analysis-An Expanded Sourcebook". (Second Edition) London: Sage Publications.
- Odabaş, H., Odabaş, Z.Y. ve Polat, C., (2008). "Üniversite Öğrencilerinin Okuma Alışkanlığı:Ankara Üniversitesi Örneği". Bilgi Dünyası, 9(2):431-465.
- Özerdim, N.M., (1998). "Büyük Bilgi, Müzik Hakkında Notlar", (Konfüçyüs Felsefesine ait Metinler). İstanbul: Milli Eğitim Basımevi.
- Patton, M.Q., (1987). "How to Use Qualitative Methods in Evaluation". Newbury Park. CA:Sage.
- Rossman, B.G. and Rallis, F.S., (1998). "Learning in The Field: An Introduction to Qualitative Research". Thousand Oaks. California: Sage Publications.

- Saygun, A.A., (1987). "Atatürk ve Musiki". Ankara: SCA Müzik Vakfı Yayınları.
- Scott, P., (2002). "Küreselleşme ve Üniversite: 21. Yüzyılın Önündeki Meydan Okumalar". Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri, 2(1), 193-208.
- Süzer, M., (1997). "Üniversite Öğrencilerinin Boş Zamanlarını Değerlendirme Alışkanlıkları". Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Şahin, İ., Fırat, N.Ş., Zoraloğlu, Y.R. ve Açıköz, K., (2004). "Üniversite Öğrencilerinin Düşleri". Üniversite Öğrencilerinin Beklenti ve Sorunları Araştırması Verileri. Dokuz Eylül Üniversitesi Araştırma Raporları, ID: 534 Proje No: 04.KB.EĞT.011.
- Tuncay, S., (2000). "Türkiye'de Gençlik Sorunlarının Psikolojik Boyutu". Muğla Üniversitesi SBE Dergisi, 1 (1).
- Yaylalı, M., Kızıltan, A., Oktay, E., Naralan, A. ve Özen, Ü., (2006). "Üniversite Gençliğinin Sosyo-Ekonomik Profili Araştırması". Erzurum: Atatürk Üniversitesi Yayınları No: 955.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H., (2000). "Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri". Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yılmaz, C. ve Kapançioğlu, Ö., (2007). "Üniversite Öğrencilerinin Müzik Ürünleri ve Edinim Yolları Konusundaki Tercihleri". Selçuk Üniversitesi Karaman İ.İ.B.F. Dergisi. Sayı:12, Yıl:9.